

SVENSK FISKERI TIDSKRIFT

Notdragnig vid Skånes sydkust.

Se artikel sid. 28.

Foto. O. O-n

Nr 2

Februari 1961

70:e årg.

Pris kr. 1:50

SVENSK FISKERI TIDSKRIFT

Organ för Sveriges Amatörfiske- och Fiskevårdsförbund

Redaktör och ansvarig utgivare: O. OLOFSSON

Nr 2 Årgång 70

Upplysningar om
expedition och prenumeration m.m. efter texten

Februari 1961

INNEHÅLL

Nya initiativ (s. 21). — G. Svärdsön: Ingen effekt av sikodlingen i Kalmarsund (s. 23). — R. Öhman: Rödinglekfisket i Näckten har 300-årig tradition (s. 26). — C.-G. Hammarlund: Havsöringen i Nybroån på Skånes sydkust (s. 28). — O. Björkagård: Fiskinplanteringar (s. 30). — C. Lindhè: Nya möjligheter till fiskevård på bred bas (s. 31). — Källefalls fiskodling. Rättelse (s. 33). — FRÅN FÖRBUN- DEN (s. 33). — I KORTA DRAG (s. 35).

Återgivandet av text och illustrationer tillåtes endast om källan anges.

Nya initiativ

Under rubriken »Fiskevården i högsä- tet» behandlar Amatörfiskaren i årets första nummer Förbundets namnfråga och fiskevårdens prekära läge samt föreslår åtgärder. Artikeln lyder:

Vid riksförbundets senaste sammanträde be- handlades ett par frågor av stort intresse. Den ena gällde förbundets definitiva benämning, som skall fastställas vid årsstämman i vår i samband med antagandet av de definitiva stad- garna. Efter en utförlig diskussion beslutade styrelsen att enhälligt föreslå namnet Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund. Det är ju så att det som framför allt förenar och gör en stark riksorganisation till en nödvändighet är fiske- vården. Där möts alla intressen, sen kan man vara sportfiskeklubbar, fiskevårdsföreningar, amatörfiskeföreningar, pimpelklubbar eller spinnkastarklubbar var för sig och på sitt håll. Förbundet skall även tillgodose sådana intres- sen, liksom de båda delarna gjort tidigare, men det sker så att säga inom ramen för huvudupp- giften.

Den andra frågan gällde just fiskevården. Intet ont sagt om alla fiskevårdares och fiskeri- tjänstemäns ansträngningar att med nuvarande resurser göra det bästa möjliga. Men det blir i det stora hela endast plottter istället för en ra- tionell målmedveten, i större skala planlagd fiskevård. Föreningarna kan inte uträtta vad de skulle vilja, när det råder brist på allt vad en rationell fiskevård kräver alltifrån försträck- ningsdammar till kunskaper om vad som bäst lönar sig och metoderna att genomföra olika åtgärder. Det krävs moderna serviceanlägg- ningar inom distrikten, det behövs praktisk forskning, undervisning, handledningar, rit- ningar, instrument och transportmedel. Det be- hövs en samordnande instans, och framför allt — pengar. Inte ören eller kronor utan hundra- tusentals kronor per år. Utan pengar i sådan skala kommer fiskevårdens upprörande efter- släpning att ytterligare ökas för varje år. Eller också måste fisket hejdas, hindras att växa som det gjort nu ett par årtionden. Det ligger i alla parters intresse, vattenägarnas, fritidsfiskarnas, ja, även redskapsfabrikanternas, att utveckling-

en inte stoppar upp i någon sorts katastrofläge eller återvändsgränd, utan att alla möjligheter som erbjuder sig blir tillvaratagna.

Förbundsstyrelsens arbetsutskott fick i uppdrag att arbeta på dessa frågor, och då det f.n. tycks vara små utsikter att få statsmakterna att ändra mening ifråga om en »allmän fiskevårdsavgift», skulle man söka att istället införa en s.k. »fiskevårdskrona» på de dyraste redskapen, förslagsvis sådan som kostar 25 kr och däröver.

I enlighet med uppdraget har AU upprättat en kortfattad PM, vilken bl.a. innehåller följande:

Hur skall fiskevårdskronan fungera?

1) Fiskevårdskronan utges av en allmän fiskevårdsfond och tillhandahålls i påsar om 100 st. Faktureras av fonden med t.ex. 6 mån. betalningstid. Varje fiskevårdskrona kostar 1 kr netto.

2) Fiskevårdskronan levereras av fabrikanter och importörer påsatt alla redskap fr.o.m. 25 kr riktpriisvärde (ev. tvåkrona för priser över 100 kr). På fakturan uträknas först sedvanlig varurabatt, varefter antalet fiskevårdskronor påförs netto.

3) Fiskevårdskronan utförs i första hand såsom en jetong att fästa vid redskapen. För vissa ändamål kan annat utförande event. ifrågasättas.

Varför just en fiskevårdskrona och ej ett procentuellt pålägg?

1) Fiskevårdskronan behöver ej revision hos vare sig detaljist, grossist eller fabrikant. Endast direkt hos fiskevårdsfonden.

2) Fiskevårdskronan blir synlig, lätt att kontrollera vilka som använder den.

3) Fiskevårdskronan belastar ej butiks- och försäljningsarbetet.

4) Fiskevårdskronan ligger väl till för reklamerna.

Hur skall influtna medel förvaltas och användas?

1) Medlen förvaltas av Fiskevårdsfondens styrelse, som tänks bestå av ordförande, minst en vetenskaplig ledamot, minst en repr. för fiskevattensägarna, minst en repr. för fritidsfisket samt en repr. för vardera fabrikanter och handel.

2) Medlens användning bestäms uteslutande med hänsyn till fiskevårdens aktuella behov och

praktiska möjligheter i de olika länen. I första hand skall medlen användas till: a) utarbetandet av långsiktiga planer för fiskevården inom samtliga hushållningssällskaps områden, b) anläggande av för distrikten gemensamma fiskevårdsanläggningar såsom försträckningsdammar, lekdammar o.d. samt erforderlig fiskevårdsmateriel. Anläggningar och materiel överlåts på de lokala fiskevårdsförbunden och förvaltas av dem, c) forskning, försök med nya och gamla fiskarter, spridandet av kunskaper om praktisk fiskevård, handledningar, kurser m.m. samt bildande av fiskevårdsområden.

*

Denna plan har av AU underställt en av våra större redskapsfabrikanter för preliminärt yttrande. Resultatet blev ett blankt avslag. »Systemet är allt annat än enkelt», heter det. »Det är behäftat med mycket arbete och stora kostnader. Dessutom vidhäftar ju detta system en avgjord nackdel med anledning av att alla japanska grejor och annat billigare kرافs skulle åka snålskjuts. Det skall ju tagas fisk i fiskevattnen även med dessa grejor... för många år sedan var precis samma alternativ uppe till behandling i FFF och en omfattande utredning gjordes, men även då måste förslaget läggas åt sidan som icke realiserbart... För min del anser jag att det första som behöver ordnas inom svensk fiskevård är att få igenom samma rättigheter för sportfiske som för yrkesfiskare eller s.k. husbehovsfiskare. Det finns fortfarande länsstyrelser som förbjuder sportfiske under lektiden men som tillåter nät och ryssjor, som är de farligaste redskapen, under denna tid... Jag anser att grundprincipen i tankegången bör vara, att de vattenägare som på ena eller andra sättet skall ha hjälp till fiskevårdande åtgärder eller utplantering eller vad det vara må, skall garantera om upplåtelse av sina vatten för sportfiske. Jag har också diskuterat denna sak med flera inom branschen, såväl inom järngrossistförbundet som cykel- och sporthandlareförbundet... de har ställt sig mycket skeptiska, och de är rädda för att lägga fram en sådan sak för sina medlemmar.»

Man kan sitta och titta på denna skrivelse länge. Den ger anledning till många reflektioner. Bland annat denna, att kännedomen om fiskevårdens läge tycks ha mycket litet spridning utanför de allra innersta fiskevårdarkretterna. Stridandet mellan intressen och organisationer inbördes i många år måste ha lagt beslag på hela uppmärksamheten.

Ingen effekt av sikodlingen i Kalmarsund

Av Gunnar Svärdson

I december 1954 överenskom fiskerikonulent Georg Christiernsson i Kalmar läns södra hushållningssällskap och Sötvattenslaboratoriet att undersöka effekten av den sikodling, som sällskapet hade utfört inom länets kustområden under åren 1949—1953.

En station för noggrann fjällprovtagning upprättades hos fiskaren Bertil Olsson, Svartö, Mönsterås, och det överenskomms att denne skulle årligen fr.o.m. 1955 taga prover på omkring 150 slumpvis utvalda leksikar och sända fjällproven till laboratoriet vid Drottningholm, där bearbetning av materialet skulle ske. I och med leksäsongen 1960 har denna undersökning slutförts och resultatet därav kan nu redovisas.

Sammanlagt har fjällprov insamlats av 862 sikar. Samtliga har tagits av Bertil Olsson med undantag för en mindre, kompletterande del av 1960 års prov, som kommer från en annan fiskare i grannskapet.

De flesta fångade sikarna har varit fyra eller fem somrar gamla, men spridningen på åldersgrupper är avsevärd, från två till sexton. Materialet redovisas i tabell 1, där tvåsomrig fisk för enkelhetens skull redovisas som tvåårig (II), tresomrig som treårig (III) o.s.v., eftersom proven tagits vid leken, efter tillväxtsångens slut.

Det framgår av tabellen att 1953 års klass är den rikaste. Den dyker upp fångståret 1955 med 34 st treåringar, kulminerar 1957 med 67 femåringar och utgör med sina 227 fiskar hela 26,3 procent av de fångade 862. Det innebär med andra ord ungefär en fjärdedel av Svartöområdets kommersiella sikfångst åren 1955—1960 kommer från en enda årsklass.

I avsikt att nå fram till kvantitativ jämförelse mellan de skilda årsklasser, som ingår i fångsterna, har vissa beräkningar gjorts. De kan här omnämnas endast summariskt. De olika årens

prover har gjorts jämförbara genom att siffrorna i tabell 1 omräknats till procenter av respektive årsfångst. Därefter har medelvärdet av dessa procenter uträknats för hela sexårsperioden och de erhållna medelvärdena, som är något ojämna för äldre fisk, utjämnats grafiskt till en idealkurva för åldersfördelningen. Utjämnningen har vidtagits fr.o.m. åldersgrupp VII. De erhållna utjämnade värdena återfinns i tabell 1 i raden »norm». Utjämnningen blev störst, 1,1 enhet, i åldersgruppen XII.

Därefter har de olika årsklassernas representation jämförts med normen och uttryckts i procent av denna. Exempel: 1953 års klass representeras av de rena fångstsiffrorna 34, 52, 67, 38, 14 och 22 som, omräknade till procenter av respektive årsfångst, är 21,1, 35,1, 45,0, 26,2 19,2 samt 11,8, tillhoppa 158,4. Denna siffra skall sedan jämföras med motsvarande värden i normen, nämligen 10,3, 20,4, 19,0, 13,8, 9,2 samt 7,0, tillhoppa 79,7. Årsklassen 1953 har nått 199 procent av normen.

Varje årsklass i materialet har på motsvarande sätt fått ett poängvärde och samtliga dessa värden återfinns i tabell 2. Där har även mängden sikyngel inkluderats för de år utsättningar ägt rum. I Svartö skärgård utplanterades sålunda 3,4 miljoner yngel 1949, 2,4 miljoner 1950 o.s.v. Siffran inom parentes anger hela mängden yngel som utplanterats inom länets samtliga kuststräckor under samma år.

Om vi bortser från 1959 års klass, vars styrka ännu ej kan säkert bedömas, finner vi årsklass 1953 vara den rikaste. Det året gjordes en utplantering som dock var den minsta av de fem. De närmast rikaste årsklasserna uppkom 1958, 1948 samt 1957 d.v.s. år då inga yngelutsättningar förekom. Åren 1947 och 1951 har fått samma poängvärde, men bara 1951 års klass

Tabell 1. Åldersfördelning i sikproverna från Svartö.

Fångst år	Antal fiskar i fångsten som tillhörde åldersgrupp																Σ
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI		
1955	2	34	36	26	13	16	16	7	7	2	1	—	—	1	—	161	
1956	—	14	52	26	21	8	3	7	9	4	4	—	—	—	—	148	
1957	—	4	27	67	16	7	3	8	4	5	6	2	—	—	—	149	
1958	1	5	24	22	38	13	12	5	12	7	5	—	1	—	—	145	
1959	1	7	2	11	10	14	9	9	1	—	5	1	—	3	—	73	
1960	7	29	51	9	18	5	22	9	12	11	6	4	1	1	1	186	
Σ	11	93	192	161	116	63	65	45	45	29	27	7	2	5	1	862	
Norm	1,2	10,3	20,4	19,0	13,8	9,2	7,0	5,6	4,4	3,4	2,4	1,5	0,9	0,5	0,4	100,0	

Tabell 2. Årsklassernas relativa styrka samt tillväxtfluktuationer mellan skilda årsklasser och kalenderår.

År	Årsklassens relativa styrka	Utsättning yngel miljoner	Årsklassens relativa tillväxt i längd		Tillväxt under året relativa värden	
			+0	0	+0	0
1945	—	—	101	—	—	—
1946	88	—	101	—	—	—
1947	105	—	101	—	92	—
1948	128	—	100	102	102	—
1949	90	3,4 (9,7)	99	97	102	—
1950	60	2,4 (10,8)	100	99	107	101
1951	105	3,7 (10,5)	100	102	96	95
1952	103	1,8 (9,0)	97	98	97	96
1953	199	1,5 (7,6)	101	100	102	101
1954	82	—	103	100	103	105
1955	68	—	103	104	111	114
1956	21	—	108	103	96	92
1957	118	—	108	104	99	105
1958	136	—	—	—	101	102
1959	(317)	—	—	—	120	118
1960	—	—	—	—	100	89

är påspädd med utsättningar. Årsklass 1950 med 2,4 miljoner yngel som påspädning visade sig bli den näst sämsta i hela materialet.

Det torde vara uppenbart av tabell 2 att avsikten med sikodlingen, starkare årsklasser för det kommersiella fisket, icke har förverkligats. Ingen effekt av förstärkningsodlingen kan påvisas, något som stämmer med samtliga hittills företagna undersökningar, utom och inom vårt land vad sik beträffar. Det anmärkningsvärda beträffande Svartö-materialet kan väl sägas ligga i att man kunde ha föreställt sig en möjlig effekt av odlingen, därför att siken här lever i havet, som utgör en gränsmiljö.

Det salta vattnet är uppenbarligen en miljö i

Tabell 3. Tillväxt hos sikhonor, Svartö.

Rekonstruktionen av längderna vid olika åldrar före fångstillfället har skett med tillämpning av en teknik, som rutinmässigt tillämpas för sik vid Sötvattenslaboratoriet sedan 10 år tillbaka. Metoden, som först beskrevs av Einsele, prövades då empiriskt här i landet och visade sig ge nöjaktiga resultat.

Åldersgrupp	Antal	Medellängd i mm vid år											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
III	35	151	284	356									
IV	106	139	248	337	388								
V	60	135	240	324	379	415							
VI	38	137	236	324	382	419	446						
VII	21	143	245	327	383	419	450	471					
VIII	14	135	239	326	380	415	445	471	491				
IX	11	143	235	322	389	432	463	490	512	532			
X	5	131	201	285	354	411	443	464	485	502	518		
XI	1	148	229	320	398	431	460	477	498	511	522	530	
XII	1	120	220	296	389	418	445	466	490	515	535	542	550
Medeltal	292	139	247	332	384	418	449	474	497	522	521	536	550

vilken siken, som sötvattensfisk, befinner sig i ett gles bestånd. Längre söderut i Östersjön blir siken ännu sparsammare och kustbunden. Sikens tillväxt i havet blir mycket god, jämförlig med de mest extrema fallen av god tillväxt vid nyinplanteringar i insjöar (tabell 3 och 4). Hanarna växer något sämre än honorna — vilket förut är känt för siken i vårt land — och dör undan betydligt tidigare. Hanarna visar en genomsnittlig årlig mortalitet (fiske plus naturlig dödlighet) av 41 procent, medan samma siffra för honorna stannar vid 25 procent. Fisket torde årligen ta högst 15—20 procent av honorna, möjligen mer av hanarna. Denna beskattning kan intensifieras utan risk för överfiskning. De många gamla sikarna visar detta.

Tidigare studier av sikars och andra fiskars tillväxt har visat att årliga fluktuationer i tillväxt åstadkoms både av beståndens växlingar och sommarperiodens väderlek. Engelsmannen LeCren har mycket elegant visat, att abborrens tillväxt under en säsong beror av hur många dagar vattentemperaturen legat över 14 grader.

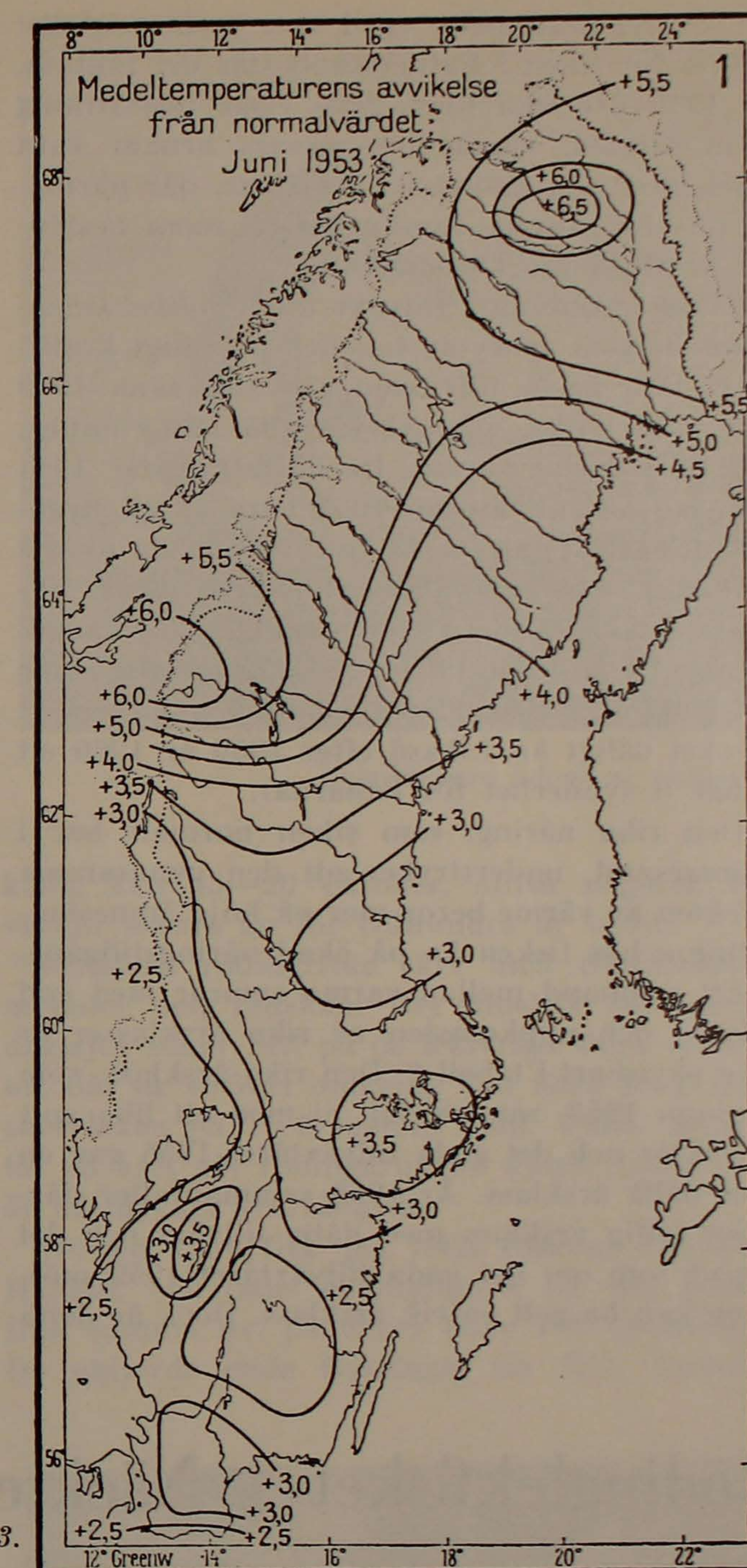
I avsikt att närmare analysera tillväxtfluktuationerna hos siken i Kalmarsund har materialet uppdelats, förutom på kön, även på årsklasser, så att alla honor av 1945 års klass sammanförts till en grupp, honorna av 1946 års klass till en annan grupp osv. Därefter har längderna uppdelats i årstillväxter. Genomsnitttillväxten för samtliga undersökta honor, i nedersta raden av tabell 4, förändras exempelvis från 140, 245, 334, 395 osv. till 140, 105, 89, 61 osv. Denna uppdelning möjliggör ett studium av tillväxtfluktuationer både mellan olika årsklasser och mellan olika kalenderår.

Exempel: 1953 års klass av honor uppnådde 131 mm vid första årets slut. Detta utgör 94

procent av motsvarande värde för samtliga honor, som var 140 mm. Nästa år ökade de med 103 mm, vilket utgör 98 procent av normalvärdet för andra årets längdökning som är 105 mm. Men denna ökning hänför sig till kalenderåret 1954 och utgör därmed även ett mått på tillväxten under detta år. Det finns möjligheter att på motsvarande sätt mäta tillväxten under 1954, hos ettåringar (av 1954 års klass), treåringar (av 1952 års klass) osv. samt jämföra dessa erhållna värden med normalvärdet och få en rad olika procentuella skattningar på hur bra året 1954 var, ur allmän tillväxtpunkt. De erhållna procenterna ha sedermera vägts med normalvärdena, för att ge ökad tyngd åt de värden som erhållits från relativt unga fiskar, där det underliggande materialet av studerade fiskar är störst.

Jämförelsetalen för hanar och honor av olika årsklasser och under skilda kalenderår har införts i tabell 2. Man finner där t.ex. att både hanar och honor av 1952 års klass genomgående, livet igenom, visat en långsam tillväxt men att fluktuationerna mellan olika årsklasser på det hela taget är synnerligen små. Bäst förefaller de senare årsklasserna ha vuxit, fr.o.m. 1955 i synnerhet, men detta beror på en ofrånkomlig skevhet i materialet. Det är nämligen så, att man vid allt lekfiske främst fångar de bäst växande yngre fiskarna. De senare årsklasserna har alltså, upp till 1960, bara hunnit representeras i fångsterna av snabbvuxna exemplar, medan de mer trögvoxna inom årsklasserna ännu befinner sig kvar i havet och kommer att fångas vid högre ålder. Allteftersom de fångas skulle de följaktligen dra ner medeltalen för årsklasserna ifråga.

Fig. 1. Den ovanliga junimånaden 1953. Ur SMHI:s årsbok.

Tabell 4. Tillväxt hos sikhonor, Svartö.

Åldersgrupp	Antal	Medellängd i mm vid år															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
III	10	157	297	383													
IV	59	142	258	356	410												
V	97	137	245	337	397	434											
VI	73	137	236	327	392	435	465										
VII	38	137	234	317	384	429	464	492									
VIII	47	141	247	340	399	440	473	499	520								
IX	30	145	238	325	392	434	465	491	508	525							
X	40	140	250	331	396	440	472	498	522	541	556						
XI	27	143	248	333	398	442	477	503	524	544	559	572					
XII	25	143	236	307	376	426	467	497	524	545	563	579	592				
XIII	6	162	261	336	396	433	470	499	526	547	565	582	595	609			
XIV	2	166	278	352	392	422	457	483	511	539	555	574	587	600	610		
XV	5	133	213	301	371	425	466	495	522	542	563	580	593	607	616	624	
XVI	1	151	220	283	344	417	449	485	520	534	548	565	586	603	616	629	640
Medeltal	460	140	245	334	395	435	468	496	520	539	559	576	592	607	615	625	640

I överensstämmelse med den goda näringsmiljön för siken i Kalmarsund står det faktum, att 1953 års rika klass icke visar nedsättning i sin tillväxt, något som annars brukar vara regel med rika årsklasser i insjöar, där näringen blir begränsad. Konkurrensen inom beståndet är alltså mycket obetydlig.

Fluktuationerna i tillväxt under olika kalenderår är som synes av tabellen betydligt kraftigare. Den bästa tillväxten gav somrarna 1959 och 1955, vilka, som vi väl alla ännu minns, var rekordartat varma. Därnäst framstår 1954 som ett gott år, medan 1953 bara är ett hyggligt tillväxtår. Intressant är förekomsten av det fenomen, som har kallats »kompenserande tillväxt», innebärande att en ovanligt stor längdökning ett år leder till ett bakslag senare. Efter det goda året 1955 blev 1956 tillväxtnässigt ett mycket dåligt år. Likaså efter 1959 år 1960 ett dåligt (i synnerhet för hanarna).

Den rika näring, som siken normalt har i Kalmarsund, understryker att den gynnsamma effekten av värme beror mer på höjd ämnesomfattning hos fisken än på ökad näringsstillgång.

Ett samband mellan varma somrar med god tillväxt och uppkomsten av rika årsklasser är icke påvisbart i tabell 2. Den rika årsklass, som uppkom 1953, sammanföll ej med ett lika gott tillväxtår och det goda tillväxtåret 1955 gav en rent dålig årsklass. År 1956 sammanfaller däremot fattig årsklass med dåligt tillväxt och det ser ut som om det goda tillväxtåret 1959 möjligen kan ha gett en rik årsklass. Dock är detta

för tidigt att avgöra än, eftersom 1959 års klass bara förekommit i fångsten under ett enda år och då i den alltid klen representerade åldersgruppen II.

Uppkomsten av den rika sikårsklassen i Kalmarsund år 1953 står å andra sidan ändå troligtvis i samband med klimatet och gynnsamma tillväxtförhållanden. Dels har nämligen rika årsklasser uppkommit samma år i flera andra studerade sikbestånd (dock ej i alla), dels var väderleken denna vår så tillvida mycket ovanlig som juni månad var osedvanligt varm (fig. 1).

Tillväxten under en sommarsäsong tycks, som tidigare nämdes, bero främst på det antal dagar temperaturen legat över ett visst gränsvärde. Det späda ynglet hos höstlekande fiskar torde ha lägre sådant tröskelvärde för tillväxt än större fiskar och för ynglets överlevnad blir därför förhållandena under främre delen av tillväxtsången av speciellt stor betydelse. Det förefaller som om årsklassdimensioneringen sker under främre delen av första tillväxtsången. Tillsvidare har korrelationsberäkningar över årsklassernas styrka och någon lämplig temperaturfaktor, mätande försommarvärmen i vattnet, icke utförts. Uppgifter om lufttemperatur finns tillgängliga men det är vanskligt att med ledning av dem bestämma temperaturen i havet. Temperaturmätningarna vid fyrarna är tyvärr av begränsat värde i detta sammanhang.

Rödinglekfisket i Näckten har 300-årig tradition

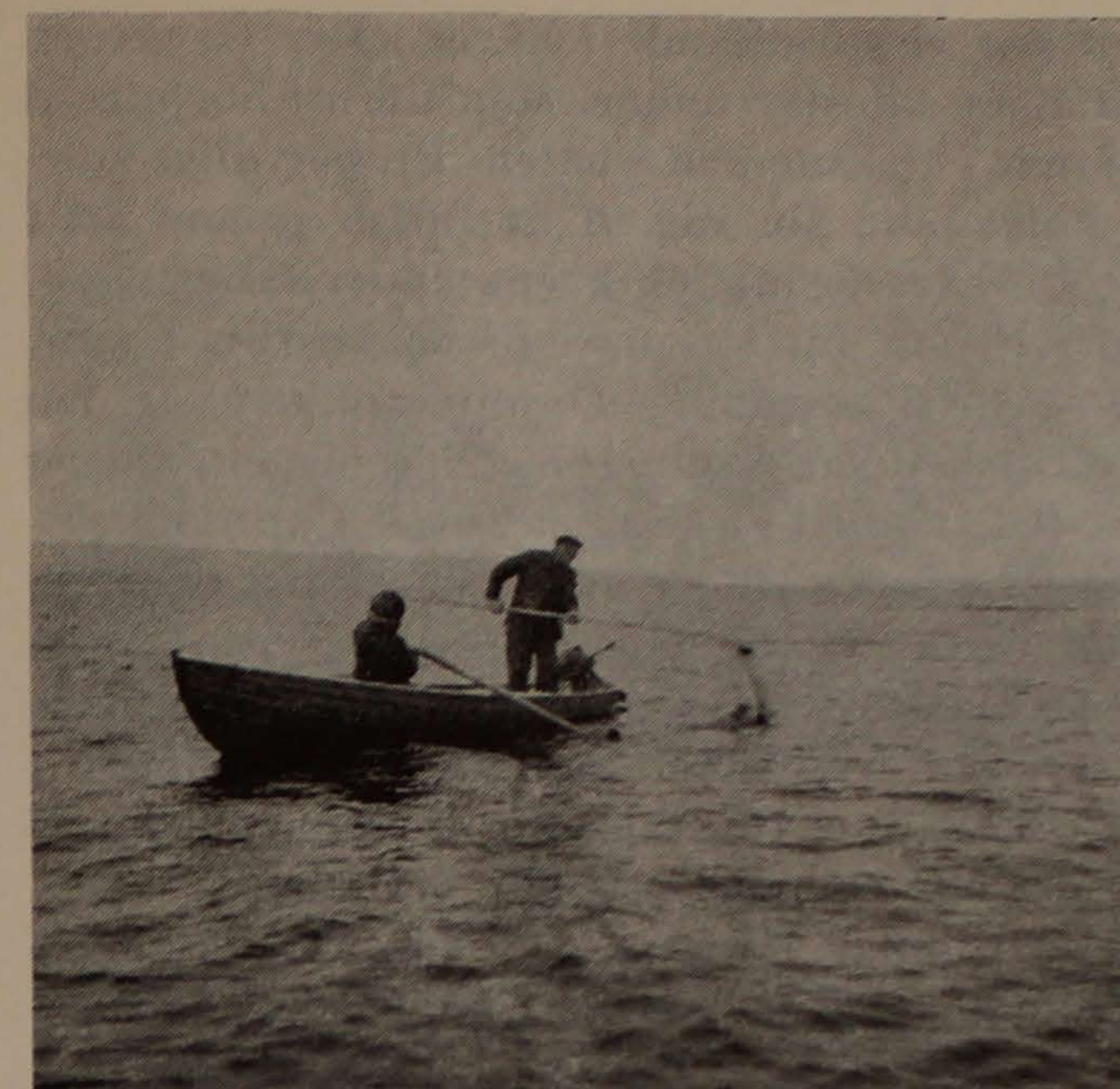
Många av vårt lands större sjöar har tidigare haft god tillgång på storröding. Sjöregleringar och ett alltför hårt fiske, framförallt på lekplatserna, har emellertid kraftigt beskatat bestånden. I vissa sjöar finns numera endast rester kvar av ett förut rikligt rödingbestånd.

Sjön Näckten i Jämtland tillhör denna senare kategori. Här var förr ett synnerligen gott rödingfiske. Många historier som ger belägg för den saken lever kvar i bygden och gamla personer som deltagit i lekfishena från barndomen kan berätta om stora fångster. Trots att rödingfisket av idag inte på långa vägar ger valuta för arbetsinsatsen, vidmakthåller man ändå fisket, som går efter traditionella regler.

Det finns även en annan orsak till att man alltjämt fiskar; man försöker genom fiskodling hålla den nergångna rödingstammen vid liv.

Den fisk som fångas kramas och romen inlägges för kläckning. En viss procent av det framkläckta ynglet får man åter från den fiskodling som härbärgerat rommen, och dessa yngel förpassas sedan till en uppfödningdamm som den lokala fiskevårdsföreningen ställt i ordning. Här får ynglet gå under en tillväxtsommars, innan fisken åter hamnar i sjön.

Nu frågar man sig, naturligtvis med all rätt: varför inte freda lekrödingen och låta naturen som tidigare sköta fortplantningen? Helt säkert erhöles då det bästa resultatet. Det finns emellertid en kategori människor som inte tolererar sådant. De går under benämningen tjuvfiskare och äro många till antalet. Nu menar fiskerättsägarna detta, skall vi ändå hålla vakt och rensa den vidsträckt kustremsan fri från okynnesfiskare, som på intet sätt värnar om

Rödinglekfiske.

Lekrödingen håvas ur sumpen.

fiskets fortsatta existens, då kan vi lika gärna fiska själva och samtidigt bedriva fiskodling.

Det ligger 300-årig tradition i Näckstens storrödinglekfiske. Rödingens enda lekrområden hittar vi i sjöns sydöstra del, vid Sandnäset och Brynje-landet. Fisket är lagt under fem stamfastigheter i Våle, Hackås. Någon mark vid sjön äger inte dessa hackåsbor, utan rätten till fisket är privilegier härstammande från drottning Kristinas dagar. Troligen skänkte drottningen detta fiske till ett antal av sina legoknektar. Det var efter dåtida förhållanden helt säkert ingen liten gåva som byborna fick.

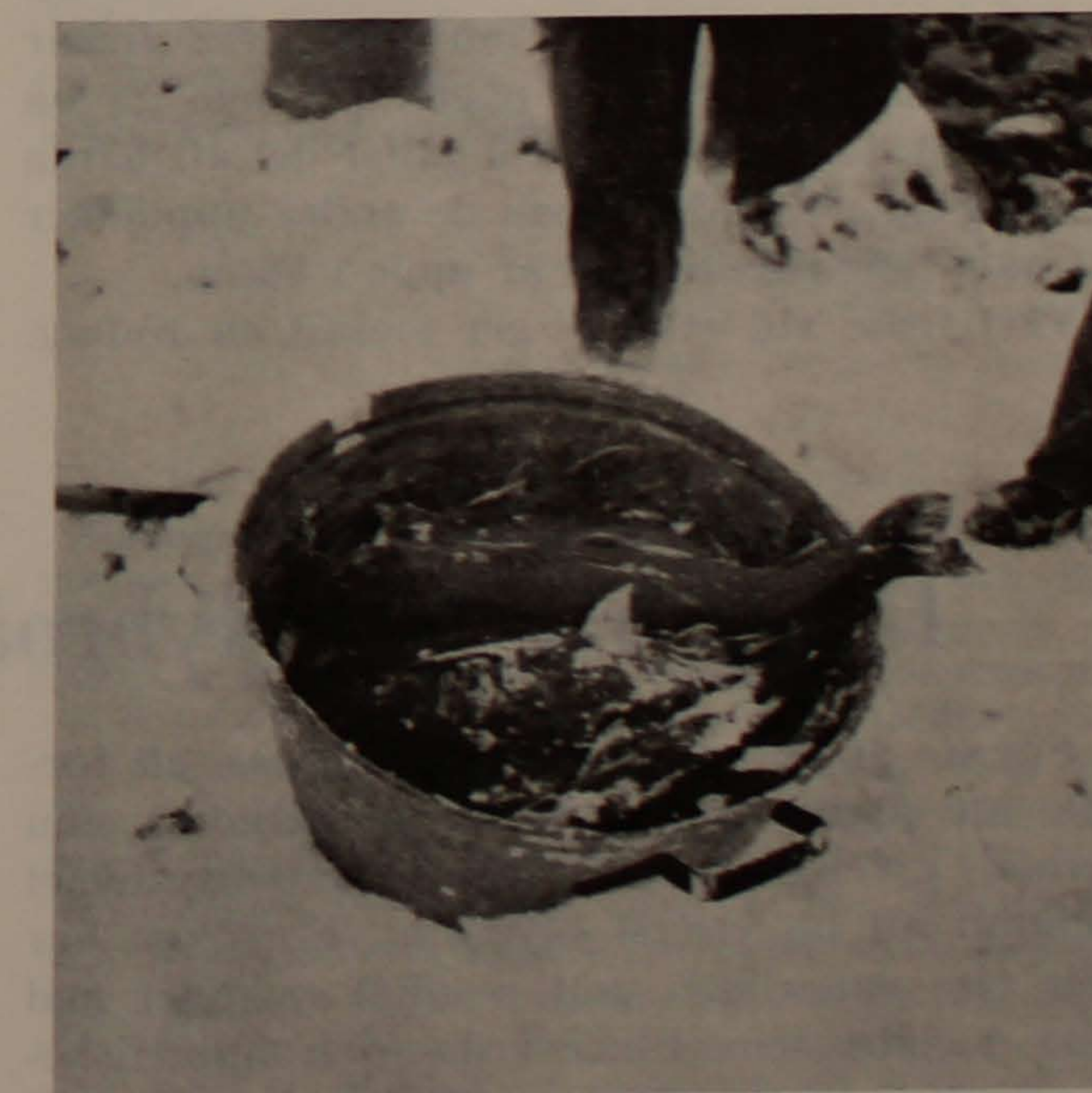
En påminnelse om det tidigare goda rödinglekfisket i Näckten hittar vi i ett snart 200-årigt herdabrev, skrivet av kyrkoherden Hans Joh. Tunae, Grundsunda. Efter att ha beskrivit sjöns geografiska läge och utseende, kommer kyrkoherden så in på det skattelagda fisket. »Der fås mäst Rör eller Röding, men en särskilt art och af största slaget», skriver han. »Emellan denne så kallade »Fläck-Rör» och den allmänna Rör, som fås i de flesta Sjöar, särdeles mot Fjällen, är mäst sådan skillnad som emellan Lax och Laxöring. En Fläck-Rör väger 15, 18 till 25 mark (1 mark=210 gram) och deröfwer, är hög Ponso röd på buken och et stycke uppå sidan, grå på ryggen med Carmosien röda fläckar här och der, fenorna röda med en whit bord, så at denne Fisk har et behageligt utseende, med gulagtigt kött och någon Hummer-Smak».

Författaren omtalar vidare att leken inträffar »i Michaelis dagarne», vilket är högst intressant. Dagens storröding leker nämligen om-

kring den 15—20 oktober, alltså ungefär tre veckor senare än för tvåhundra år sedan.

Nutidens rödingfiske sker med traditionella metoder och redskap. Det innebär att man i dagsljus söker rätt på de lekivriga stora fiskarna, där de strövar omkring helt nära land. Här sker leken på 1—3 meters djup. Under annan tid på året går rödingarna på djupt vatten och är då mycket svårångade.

Hösten 1959 fick jag följa Gunnar Persson, Hackås, och hans medhjälpare, en ung pojke från samma by, på deras fiske vid Sandnäset. De utgjorde enda fiskelaget för året. Gunnar

Rödingar i en plåtbälja.

stod i båtens akter och spanade ner i det klara vattnet, medan ynglingen skötte årorna. Först gjorde vi en rekognoseringstur efter hela lek-området för att se var fisken för dagen höll till. Upptäcker man nu en röding kan man vara förvissad om att flera finns i närheten.

Den speciella dag jag här tänker skildra var gråkall och dystert, men i den spännande jakten efter storröding märker man knappast kylan. Jag har endast sett en röding, men Gunnars tränade ögon har registrerat flera. Vid »Oxen» kastar vi nätet. Det i detta sammanhang omotiverade djurnamnet är benämningen på en viss sten. För att lättare kunna beskriva den annars så enformiga stenstranden kristnade man vissa punkter, vanligtvis större stenar, efter det djurstenen mest liknade. Benämningar som Oxen, Höken, Kua (kon) m.fl. har månghundraårig tradition. Vid dessa stora stenar leker också rödingen med förkärlek.

Fångstnätet är 70 m långt, 2 m djupt och saknar kil. Maskstorleken är 8 varv per aln, färgen grön. Nätet kastas nu i en vid cirkel runt den observerade fisken. Det är inte bra om nätets överteln i sin del utåt sjön sjunker alltför djupt under vattenytan. Fisken kan i sådant fall lätt upptäcka blottan och simma över. Men vanligen håller sig rödingen nere vid botten i skydd av större stenar.

Nästa fas i fisket är att ro längs nätet och med en »bitzell», en trästav med klyka, lyfta in garnet stegvis. Det tar lång tid och vi måste vara noga så att nätet inte hamnar över en stor sten, då finner rödingen snart ett kryphål. Tidvis rör vi innanför nätet och »pulsar», d.v.s. skrämmer fram fisken genom att med trästaven krafsa under stenarna. Finns det flera fiskar på samma plats, brukar någon av dem gå på nätet i ett tidigt stadium. Då gäller det att bärga den rödingen snabbt, innan de andra upptäcker att nätet här till stor del är uppe i båten.

Vårt fiske vid »Oxen» ger endast en röding.

Havsöringen i Nybroån på Skånes sydkust

För tio år sedan startades i Nybroån ett försök att återuppbygga laxöringbeståndet, som genom diverse föroreningar i vattensystemet kommit att bli ytterst blygsamt. Försöken har gett ett synnerligen gott resultat och det mål som Ystadsortens Fiskevårds- och Sportfiskeförening uppsatte när de startade arbetet, att få ett gott bestånd av öring, får man anse är nått.

Den har vi sprattlande i håven efter tre kvart. Det är en kilostor hanne, som till att börja med hamnar i fisksumpen i båten. En betydligt större hona fann sin väg ut ur fällan genom att i ett oövertygat ögonblick krypa under fångstnätet. Vid »Höken» får vi senare på dagen fyra honor. De fångas i skymningen, som vanligtvis är den bästa fisketiden. Sammanlagt blir dagens fångst fem fiskar, med en totalvikt av 9,5 kilo.

Det berättas att en gammal storfiskare från Sandnäset, död för några år sedan, i sin krafts dagar aldrig kastade sitt fångstnät med mindre än att han var säker på minst tio rödingar i varje kast. Nu för tiden är fiskaren själagläd om det blir ett par-tre fiskar per gång.

När Gunnar Persson och hans medhjälpare avslutade höstens lekfiske, uppgick totalfångsten till 54 rödingar. Därav var blott nio hannar, resten honor. Medellängden stannade vid 53 cm (max. 69 cm), medelvikten var 1,5 kilo (max. 2,5 kilo). Tidigare har exemplar mellan 5—6 kilo fångats. Ortsborna framhåller emellertid att rödingens vikt är i stadigt sjunkande. Avfiskningen av beståndet har med andra ord nått ner i de yngre årsklasserna. Det är sannolikt få rödingar som numera ges tillfälle att överleva första leken.

Den »hög Ponso röda Fläck-Rör», som kyrkoherden i Grundsunda så vackert berättar om, är utan tvivel i fara för utrotning. Det är alltid tragiskt när en djurart fördrivs från sin uråldriga boplatz och storrödingen i Näcken utgör härvidlag inget undantag. Frånsett den stora upplevelse som fisken bereder först fiskaren och sedan gastronomen, så undrar jag om inte dess största uppgift ändå ligger i att vara den glupske rovfisken. Regulatorn som håller massan av småsik och abborre i schack. Det borde därför vara ett allmänt önskemål att försöka rädda denna sista rest av storröding från total undergång.

Richard Öhman

Som nämnts gav laxöringutsättningarna gott resultat. Hur gott visade sig först sedan utvandringsfällan vid Köpingsbro tagits i bruk. Här vid fällan kan ett stort antal utvandringsfärdiga laxöringungar räknas in varje år. Sporrade av framgången med laxöringen har vi nu så smått börjat ett försök med lax. År 1958 inlades 10.000 st laxrom i ögonpunktstadiet i en

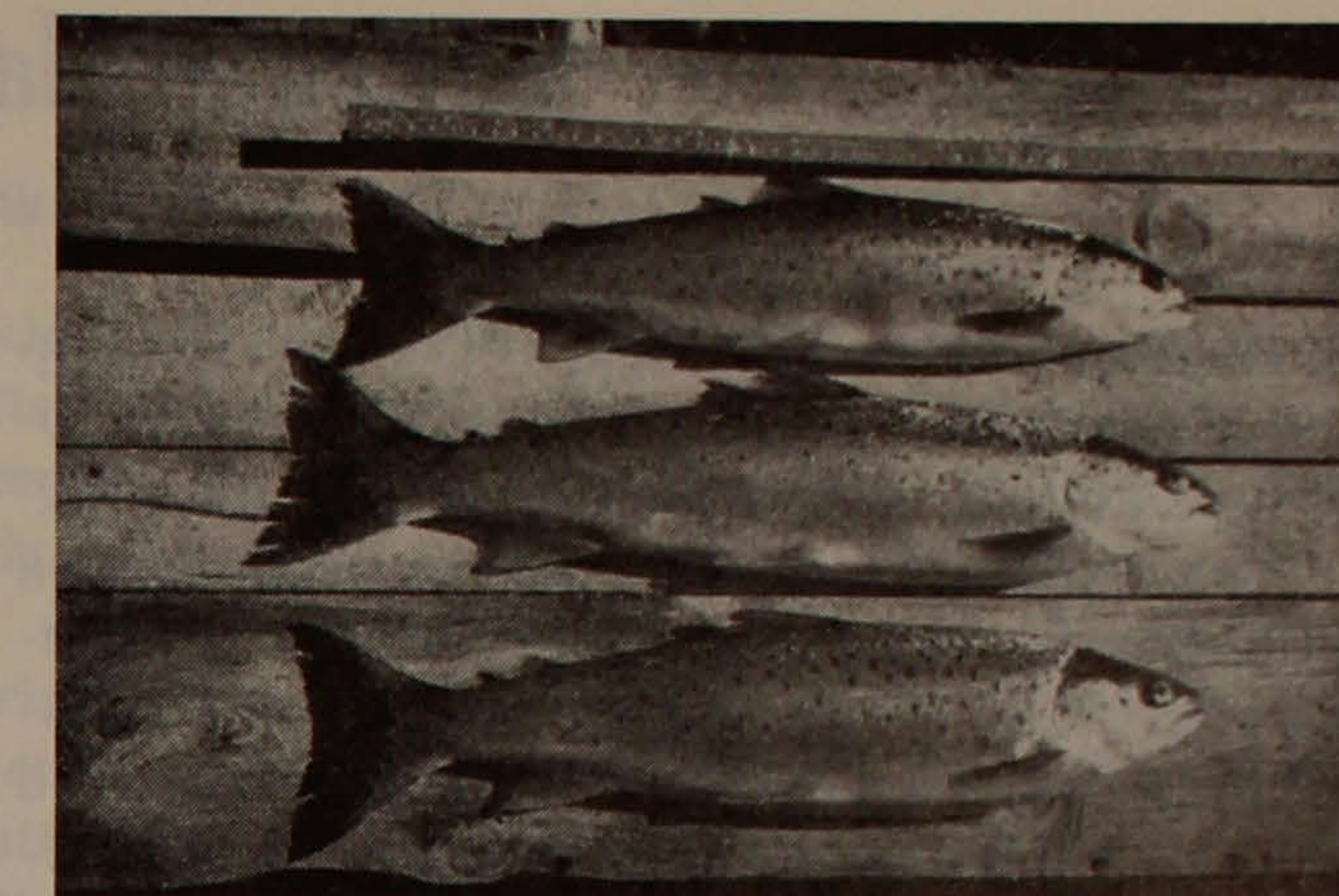

Notdragning vid Skånes sydkust. Foto O. O-n

provisorisk kläckningsanläggning i Köpingsbro sockerbruk. Efter kläckningen utsattes laxynglet i ån ganska långt från havet på en plats som vid elfiske visat sig ge god tillväxt på laxöring. På våren 1959 visade det sig, att de första laxsmolten började komma. Redan detta, att de blivit utvandringsfärdiga på ett år, får väl anses som märkligt, och när längdmätningen av materialet visade att de ca 50 laxsmolten som erhöles i fällan låg mellan 14—17 cm ansåg vi resultatet som gott. Normalt får man väl räkna med att det tar ett par år för en lax att nå 17 cm längd. Den kraftiga tillväxten hos laxen får kanske ses mot bakgrunden av att vintern och hösten 1958—59 var mild, vilket gjorde att laxungarna fick en längre tillväxttid än normalt. Försöket med lax har fortsatt och under år 1959 och 1960 har utsatts 1.000 st laxungar och ca 20.000 st laxyngel. En gynnsam vår 1961 hoppas vi skall ge rikligt och intressant material i utvandringsfällan. Meningen är också att all utvandrande fisk skall märkas.

Fiskfällan vid Köpingsbro tjänstgör på hösten eller rättare sagt på vintern som fångstanordning, hoppfiske, för den uppvandrande laxfisken. Medelvikten på den uppvandrande fisken ligger på 2,6 kg. Här vid fällan kommer vi nu att spana efter den första Nybrolaxen.

Man kan inte låta bli att göra den reflexionen, då man ser på statistiken för laxöringfisket på sydkusten, att detta är ett resultat av Nybroåns ökade laxöringbestånd. När jag säger sydkusten menar jag här Malmöhus läns sydkust. Där det tidigare var nästan helt fritt från notfiske har vi nu t.ex. omkring Ystad ibland upp emot 20-talet notlag som drar kontinuerligt efter öring och i viss mån lax. På de senaste åren har vi inom Malmöhus län fått på vår sydkust en kraftig ökning av laxöringfångsterna. För en del år sedan fångades ungefär 1.500

Notfångad, blank havsöring. Foto O. O-n

kg öring, år 1958 fångades på samma område över 4.000 kg.

Under de senare åren har ca 1.000 st laxöringungar märkts då de vandrat ut. Återfångsterna från dessa visar att örningen icke är så stationär som vi trodde. Sålunda har vi fått återfångster från t.ex. Bergkvara, Bornholm, från Danmark på flera platser, Skälderviken och ett exemplar hade gått upp i Lagan 7,5 km från mynningen. Huvudparten av fångsterna kommer givetvis från den skånska sydkusten.

När dessa rader skrivs är uppvandringen vid fällan i Köpingsbro i full gång, men på grund av Nybroåns mycket kraftiga vattenföring denna höst och vinter finns det ingen möjlighet att använda fällan. Det har dock visat sig att laxöringen trivs utmärkt med den kraftiga vattenföringen, som späder ut det avloppsvatten som kommer från sockerbruket, vilket vid låg vattenföring visat sig hindra uppvandringen. Vid flera tillfällen under årets uppgång har på en timme räknats upp till 40-talet hoppande laxöringar vid sockerbruket.

Carl-Gustaf Hammarlund
(Ostkusten)

Laxfredning i Bullarensjöarna? Sedan laxens uppgång från Svinesund till Bärbyälven och Bullarensjöarna möjliggjorts genom att dammen vid Mjölnerödsforsen öppnats, föreslår fiskeriinspektör Joakim Harstad i Norge att laxen fredas under fem år i älvens övre del och i sjöarna. Man har från norsk sida motsatt sig möjliggörandet av laxens uppgång, då man befarat att det skulle leda till för stark beskattning inom de nya älvdalarna, som huvudsakligen ligger inom Sverige. De svenska fiskevårdande organisationerna böra därför också sörja för återväxten. Till våren kommer svenska och norska experter på området att tillsammans göra en inspektionsfärd längs de aktuella vattendragen och dryfta de åtgärder som bör vidtas.

Fiskinplanteringar

Av O. Björkagård

I och med sjöregleringarnas stora ingrepp i våra norrländska vatten, oftast med katastrofal inverkan för vår värdefullaste fisk laxöringen, har tanken på inplantering av nya fiskslag aktualiserats. Vad vi här vid Landösjön i Jämtland har följt med särskilt intresse är inplanteringen av Lake Trout från Canada. Enligt vad vi lyckats inhämta, genom litteratur och fiskeribiologiska uppgifter, skulle denna fiskart möjligen passa oss. I varje fall torde det inte ligga någon större risk i ett försök med denna rödingart.

Emellertid har på senare tid ordats om ett flertal fiskarter för inplantering. Mot några av dem tillåter jag mig att göra några erinringar. Black Bassen har ju börjat inplanteras i Sverige och torde väl så småningom spridas allt vidare. Vad vårt norrländska fiske angår, anser vi att dess största värde är och alltså kommer att förbli dess egenskap att utgöra en väsentlig del av den bofasta befolkningens näring. Under sådana förhållanden vill vi ingalunda begåvas med en sådan rovfisk som Black Bassen, bara därför att den rycker bra i sportfiskarens lina. Även om denna fisk endast inplanteras i tjärnar och liknande vatten, vore det fara för spridning. Till och med illvillig plantering kunde förekomma.

På senare tid har man nämnt inplantering av en betesfisk, indianlaxen. Jag hoppas att de fiskesakkunniga noga betänker sig, både en och två gånger, innan denna inplantering företages. Bl.a. bör de sanitära olägenheterna begrundas. Kanske får man en pesthärd i vattnet istället för fisknäring? Det är ju nämligen så med flertalet (kanske alla) västamerikanska laxar, att de självdö efter leken. Undertecknad är bekant med en norrman från Lierne, som under lång tid varit laxfiskare i Canada. Han förtäljer att det är anmärkningsvärt, att naturen själv har ordnat ett sådant djurplågeri som detta med laxen. Det är huvudsakligen Dog Salmon (hundlaxen) som han har erfarenhet av, men förhållandet torde vara lika även för andra arter. När laxen lekt färdigt, får man inom kort se massor ligga inne på grunt vatten vridande sig i plågor, urståndsatta att taga sig någonstans. Köttet börjar nämligen spricka loss från benen. Det krymper och knorrar sig upp från stjärten, fisken kan inte simma, den ligger där den ligger och vrider sig. Fenomenet är i högsta grad otrevligt att se, och man rent av välsignar alla

Laxöringsfångst i Landösjön, Jämtland, före regleringen. Fiskare: O. Lind och A. O. Olsson, Enarsvedjan.

björnarna, som vadar ut i älvarna och äter den döende laxen och därmed förkortar dess lidande. Samtidigt som den sanerar vattnet, genom att avlägsna ruttnande fisk.

Vi har i våra norrländska vatten gott om stensimpa och elritsa vilka äro förnämliga betesfiskar. Dessutom kunna vi ju tillgripa siklöjan, om det skulle bli smått om näring för ädelfisk på något håll. Hur som helst bör nog problemet med indianlaxen noga studeras av biologerna, innan man företar sig något. Det förefaller ju rent av olämpligt att sprida och föröka ett sådant djurplågeri som det sannolikt är.

Ett önskemål vore dock, att fiskeforskningen även inriktade sig på att taga reda på, vilka och hur beskaffade fiskarter som kan finnas i Asiens floder och insjöar, exempelvis i norra Ryssland.

Fiskevårdskurs i Jämtland. Hushållningssällskapet i Jämtlands län har i januari anordnat en tredagarskurs i fiske och fiskevård i Ottsjö by. Kursen leddes av fiskerikonsulent Börje Lundgren som lämnade värdefulla informationer från sitt arbetsfält, bl.a. om fiske och fiskeredskap, fiskevård samt fiskestadgar och fiskets organisation. Fiskeriintendent C. Puke talade om grundförut-sättningsgarna för fiskevården, kapten O. Kjellin om fritidsfisket och SCA:s jakt- och fiskerikonsulent om skogsbolagens fiskevård. Som avslutning diskuterades fritidsfisket inom renbetesfjällen och ett bättre utnyttjande av detta fiske. Nio personer deltog i kursen.

Nya möjligheter till fiskevård på bred bas

Av Curt Lindhè

Det är logiskt att påstå att ett fiskevatten inte kan härbärgera mera fisk än det kan försörja. Men därmed är inte sagt att allt är bra om bara all näring i sjön är utnyttjad. Det beror på hur den utnyttjas. Den moderna fiskevården har alltmer börjat uppmärksamma de möjligheter som står till buds att förädla fiskbestånden.

Och man behöver fördenskull inte gå så långt att man utrotar all gammal fisk med rotenon och insätter nya fiskstammar av de arter man helst önskar sig.

Vem kan egentligen säga, hur mycket gädda ett vatten kan försörja? Gäddan lägger i de flesta sjöar hundratusenfalt flera befruktade romkorn än vad som behövs för att förnya beståndet av vuxen fisk. Naturen måste gallra, säger man, ty det finns inte utrymme för mer än en ringa bråkdel av ynglen att växa upp, ty eljest skulle betesfisken inte räkna till. Resultatet förbättras inte om man också flerdubblar yngelmängden, det blir bara så många fler som måste konkurreras ut.

Det har varit på modet nu i många år att resonera på det sättet. Men redan dr Gunnar Alms undersökningar om gädd- och abborrbeståndens växlingar i saltsjön visar, att det måste vara något fel i tankegången. Han visar att bestånden ökar och minskar periodiskt. Rika årsklasser uppstår omväxlande med svaga. Vore det bara fråga om »utrymme» för vuxen fisk, så skulle väl alla årsklasser bli ungefär jämnstora, när rom- och yngelmängden alltid räcker till. Efter en lyckad lek måste yngeldödligheten ökas, efter en misslyckad skulle procentuellt flera yngel klara sig. Tillskottet av vuxen fisk skulle alltid bli detsamma. Men nu är det inte så, alltså finns också andra faktorer som spelar in. Utrymme för vuxen gädda måste i själva verket ligga närmare de bästa gäddaren än de dåliga.

Det finns också andra skäl att tro på outnyttjade möjligheter. Hur många sjöar finns det inte, där tillgången på gäddföda är rent övervändigande och det faktiska gäddbeståndet blott en bråkdel av vad sjön borde kunna försörja. Sjöar som är formligen nedlusade med mört, gers, småaborre och annan utmärkt gäddföda. Väl att märka erbjuder sådana sjöar i regel mycket goda lekbetingelser för gäddan. Det är inget fel på nativiteten. Felet måste ligga i en abnorm dödlighet hos rom, yngel eller uppväxande ungar. Man har också numera rätt

klart för sig, att det just är gäddans egen betesfisk, som jämte de mera ogräsfiskbetonade arterna sarv, björkna, sutare m.fl. åter upp gäddans rom och yngel.

Redan härav kan man rätt väl förklara att vissa år ger rikare årsklasser. Växlingar i vattenståndet kan ge gäddynglen olika möjligheter att klara sig tills de kommer över den farliga åldern, yngelstadiet. Högvatten kanske ger ynglen bättre möjligheter att gömma sig i strandkärrens täta tuvor, där de också har gott om föda. Variationer i temperaturen under olika vårar kan också påverka den rom- och yngelätande fisken, så att den uppträder i växlande riklighet på lekplatserna. Det kan tänkas att mörtleken en varm och forcerad vår kommer så tätt efter gäddleken att mörtstimmen gör rent hus i lekvikarna, men att gäddyngeln en kall och utsträckt vår får bättre möjligheter att undkomma. Hur det verkligen förhåller sig är dock inte utforskat.

Det intressanta är emellertid att så många sjöar kunde ha ett många gånger större gäddbestånd än de har, alldeles oavsett fiskets intensitet. Det måste finnas en flaskhals, och allting tyder på att denna ligger just i rom- och yngelstadiet, då »betesfisken» har alla möjligheter att gå illa åt arvfien.

Därmed är vi framme vid den slutsats, som numera brukar dras och som i många fall bekräftats, nämligen att om man späder på ett gäddbestånd med försträckta gäddungar, så är utsikterna att få större årsklasser betydligt förbättrade. Försträckta gäddungar är sådana, som fått växa upp några veckor i en damm utan yngelätande fiender. De är vanligen 5—7 cm långa och har gott och väl passerat riskzonen, när de sätts ut i sjön. Inga »fridfiskar» kan nu ge sig på dem. De har i stort sett inga andra fiender än sig själva, och finns det bara tillräckligt utrymme för att sprida dem, så klarar sig en avsevärd procent och blir vuxna. Skulle man sätta ut tillräckliga mängder av sådana försträckta gäddungar under några år måste resultatet bli en stark rekrytering av den vuxna gäddstammen, och denna skulle då i sin tur balansera tillgången på annan fisk. Det skulle bli en »naturlig» beskattning av skräpfisken.

Parallellt härtill finns helt säkert även när det gäller andra fiskarter, kanske inte minst gösen. Men så kommer vi till det stora kruxet, det finns inte försträckta fiskungar att få i

tillnärmelsevis de kvantiteter som efterfrågas, än mindre i förhållande till den efterfrågan som skulle uppstå, om denna fiskevårdsmetod bleve mera allmänt praktiserad. Redan nu får en fiskevårdsförening, som genom sitt hushållningssällskap beställer försträckta fiskungar, i regel vänta i tio år eller mera, innan ordern kan effektueras. Tillgången på försträckningsdammar är totalt underdimensionerad. Resultatet från dem som ändock finns växlar starkt från år till år, och de flesta är dessutom i huvudsak reserverade för speciella ändamål, vissa vatten, vissa distrikt, ibland för kraftverkens kompensationsåtgärder eller domänverkets särskilda ändamål. Det finns mycket små möjligheter för en »vanlig fiskevårdsförening» att få fiskungar från dessa anläggningar.

Därför kan man med skäl påstå, att en av de trängsta flaskhalsarna i dagens fiskevård är bristen på yngeldammar, och att en förbättrad fiskevård förutsätter att denna brist blir botad. Att bygga, sköta och underhålla sådana dammar är emellertid något helt annat än forna tiders fiskevård, som oftast inskränkte sig till beställning och utsättning av nykläckta yngel. Nu behövs det pengar och arbete i helt andra kvantiteter.

En fiskevårdsåtgärd, som låtit tala om sig, är vidare transporten av vuxen fisk. Under ett par år har bl.a. småvuxen röding fångats med not i sjön Mässlingen i Härjedalen och med tankvagn transporterats fyrtio mil och mera till andra sjöar. Transportförlusten har varit mindre än en procent, och sådana transporter kan utan tvivel göras över ännu större avstånd. Denna röding är småvuxen på grund av överbefolkning och arten av den näring den haft att tillgå i hemmiljön, men när den kommer i en generösare miljö växer den ungefär lika bra som annan röding. Förra året forslades ett par tanklaster till sjön Öjungen intill Bollnäs, och redan under vintern fångades flera exemplar på pimpel, som visade ansenlig tillväxt. I ett annat fall har röding från Vättern transporterats ända ner till Ivösjön i Skåne, där man efteråt kunnat fånga stora exemplar. Liknande transporter kan givetvis göras av större fisk även av andra arter. Portionsstor regnbågsforell flyttades i vintras cirka 20 mil från en odlingsanstalt till en rotenonbehandlad sjö i Bottnaryd utan förluster. Verksamheten kan i framtiden komma att bedrivas i stor skala, särskilt för besättning av rotenonbehandlade vatten. Men den kostar rätt mycket pengar, en hel del arbete och tillgång till lämpliga transportfordon.

Rotenonbehandlingen slutligen hör också till de moderna fiskevårdsmetoderna. Man utrotar all fisk i en isolerad mindre sjö — och sådana finns i tusental — samt insätter »ädel fisk» i form av öring, bäckröding, regnbåge o.d. Men det är samma visa, det kostar pengar och arbete.

Miljöförbättringar är ett annat tacksamt arbetsfält. Man kan bygga höljor för bäcköringen, iordningställa lekplatser, bekämpa alltför riklig vegetation m.m. Men det är fortfarande en fråga om arbete och pengar.

Arbete och pengar. På ett och annat håll finns fiskevårdsföreningar, som har den stora förmånen att ha en eller ett par drivande krafter, vilka offerar sig för uppgiften. Pengar har man ibland kunnat skaffa genom försäljning av fiskekort och upplåtande av vatten för fisketävlingar. Att ta upp tillräckliga medlemsavgifter inom föreningen har visat sig svårare. Man har ännu inte hunnit vänja sig vid att fiskevården kräver så stora insatser. Den har inte ställts i relation till det mångdubblade värdet av fiskevattnen på senare år. Man har inte på alla håll lärt sig att fiskevård betalar sig. Delägarna är i regel jordbrukare, som har mycket annat att syssla med och lägga ner pengar på än fiskevård. Dessutom förekommer i allt för många fall, att det anses meningslöst att lägga ner pengar på ett fiskevatten, där en eller annan delägare ställt sig utanför föreningen och drar fördelar av andras arbete.

I det sistnämnda problemet har emellertid 1960 års riksdag öppnat nya möjligheter genom antagandet av en ny lag om fiskevårdsområden, enligt vilken fiskevårdens exploatörer kan tvingas delta i det gemensamma arbetet. Det ankommer nu på de aktiva fiskevårdarna att utnyttja lagen i största möjliga utsträckning och därigenom skapa lämpliga fiskevårdsområden.

På senare år har ett oerhört intresse för fiskevården uppträtt också bland fritidsfiskets utövare. Mängder av fiskeklubbar har satt i gång med att bygga dammar, rotenonbehandla småsjöar och transportera sättfisk. Här finns såväl intresse som arbetskraft och pengar. Under några år har en del av de senare kommit från ett riksomfattande fiskevårdslotteri och försäljning av en s.k. fiskevårdsnål. Allt tyder på att fritidsfiskets resurser bör komma in i bilden.

Organisationsmässigt har denna fråga ordnats i år genom att Svenska Fiskevårdsförbundet och Amatörfiskarnas Riksförbund slagit sig tillsammans i ett gemensamt förbund, Sveriges Amatörfiske- och Fiskevårdsförbund. Med amatörfiske menar man i detta sammanhang

allt fiske som ej är motsatsen, alltså yrkesmässigt. Fiskets framtid hänger på fiskevården, i detta avseende sitter alla fiskare i samma båt, och det måste anses som ett sundhetstecken att detta nu också fått en organisationsmässig bekräftelse. Det nya förbundets huvudändamål är att skaffa pengar till fiskevård och sedan genomföra densamma. I andra hand kommer den trivsel-service, som allt föreningsväsende behöver i form av filmaftnar, föredrag, fiske-tävlingar och andra föreningsträffar, vilka bidrar till trevnad och sammanhållning.

Om man sammanfattar allt vad som här har anförts, kommer man till den slutsatsen att den fiskevårdens kris, som det talats om i så många år, nu har alla förutsättningar att vara till ända. Möjligheter har skapats i nästan alla avseenden att återuppta en verkligt aktiv fiskevård. Man må hoppas, att de snabbt blir tillvaratagna, och att ingen fiskevårdare ställer sig utanför.

(På Kornet)

Källefalls fiskodling. Rättelse

Med beklagande av misstaget, som beror på en tydligt otillförlitlig källa, införes här följande av hushållningssällskapet gjord rättelse:

I nr 1/1961 av Tidskriften har på sid. 17 lämnats en kort redogörelse för Källefalls fiskodlingsanstalt och Skaraborgs läns hushållningssällskaps arbete i anslutning härtill. Tyvärr innehåller artikeln en mening, som inte är fullt korrekt och som ur sällskapets synpunkt är litet otrevlig. Det står så här: »Vätterlaxöringen planteras ut i Vätterns bäckar. En del får emellertid gå kvar för att bli större (2—3-årig). Det är främst sådana, som så småningom skall planteras ut i sjöarna på Hökensås och som sportfiskarna skall få roa sig med att försöka fånga».

Naturligtvis är detta fel. Vi kan inte och får inte skicka någon vätterlaxöring till Hökensåssjöarna, utan den ska tillbaka till Vättern. Till Hökensåssjöarna går bäckröding och regnbågsforell i första hand. Det är ur sällskapets synpunkt beklagligt, att artikeln har fått denna formulering, eftersom sällskapet gentemot vätterfiskarna kommer i en något skev dager. Det skulle därför ur vår synpunkt vara trevligt om saken kunde rättas till i nästa nummer av tidskriften.

Program

för fiskerisammanträdena under »Fiskets vecka» 1961

Onsdagen den 15 mars

Svenska Fiskeritjänstemannaförbundet

Årsmöte på Hotell Gillet, Brunkebergstorg 15 Stockholm, kl. 9.00. Enskilt.
Kl. 18.00. Jubileumsmiddag. Enskilt.

Torsdagen den 16 mars

Svenska Insjöfiskarens Centralförbund

Årsmöte på Hotell Gillet, Stockholm.
Kl. 11.00. Enskilt.
Kl. 14.00. Allmänt.

Svenska Ostkustfiskarens Centralförbund

Årsmöte på Byggnadsföreningen, Norrlandsgatan 11, Stockholm, kl. 11.
Kl. 19.00. Middag på Hotell Malmen.

Fredagen den 17 mars

Fiskets Dag

Arrangör: Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund.¹
Kl. 11.15. Sergelbiografen, Hötorget. Premiärvisning av SOL-filmen »Oceanens vandrare», en film om ål och ålfiske.

Kl. 13.00. Hotell Gillet, Brunkebergstorg 15.
Föredrag av majoren fil. lic. Ossi Seppowaara. »Erfarenheter av allmän fiskevårdsavgift i Finland». Diskussion.
Föredrag av byråchef Lars Wikland. »Skall vi bilda fiskevårdsområden?» Diskussion.

Efter förhandlingarnas slut gemensam middag på Hotell Gillet.

Lördagen den 18 mars

Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund¹

Styrelsesammanträde på Hushållningssällskapets sessionssal, Brunkebergstorg 11 3 tr, kl. 15.00.

Söndagen den 19 mars

Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund¹

Årsmöte på Hotell Gillet, Brunkebergstorg 15.
Kl. 11.00. Ärenden enligt stadgarna.
Kl. 14.00. Föredrag av majoren fil. lic. Ossi Seppowaara. »Fiskevårdsavgiften i Finland».

¹ Av styrelsen föreslaget namn i stället för nuvarande Sveriges Allmänna Amatörfiske- och Fiskevårdsförbund.

SVERIGES AMATÖRFISKE- OCH FISKEVÅRDSFÖRBUND

Protokoll fört vid sammanträde med styrelsen för Sveriges Amatörfiske- och Fiskevårdsförbund, söndagen den 11 december 1960 i Stockholm.

§ 1

Öppnades sammanträdet av förbundets och styrelsens ordförande Gunnar Ericsson, Vimmerby.

§ 2

Vid styrelsesammanträdet närvaro följande ledamöter eller personliga suppleanter i styrelsen:

H. Anehög, Enskede, R. Andersson, Katrineholm, L. Bengtsson, Tibro, G. Ericsson, Vimmerby, U. Franzén, Linköping, R. Gydemo, Skellefteå, S. Hjorting, Bollnäs, H. Karlsson, Linköping, S. Karlsson, Bengtsfors, Å. Löfgren, Eksjö, B. Lundgren, Östersund, C. Lindhè, Linköping, P. Mattsson, Saltsjöbaden, E. Nilsson, Odensbacken, C. Puke, Lidingö, N. Stanser, Bofors, L. Stenberg, Karlstad.

§ 3

Redogjorde sekreteraren Mattsson för av arbetsutskottet vidtagna åtgärder beträffande avgivna skrivelser, remisser samt stadgekommitténs förslag till slutgiltiga stadgar för förbundet m.m.

Beslöt styrelsen att godkänna arbetsutskottets åtgärd att höja priset på prenumeration på Svensk Fiskeritidskrift för 1961 till 15:— kr för direktprenumerant, 13:— kr för kollektiva prenumeranter samt 10:— kr för yrkesfiskareprenumeration.

Föredrag Carl Puke de vidtagna åtgärderna beträffande skrivelser till Naturvårdsdelegationen samt representationen vid Naturskyddskonferensen i november. Därvid framgick att regeringen gett Vattenfallsstyrelsen i uppdrag att utreda vattenkraftmöjligheterna i landet samt framlägga plan för utbyggnad.

Uttalade sig styrelsen för att diskussionen beträffande vattenkraftexploateringen med hänsyn till fiskets intressen rätteligen borde föras i riksdagen.

Meddelade sekreteraren att förbundet stod i tur att anordna *Fiskets dag 1961* och att detta lämpligen torde ske den 17 mars i samband med Lantbruksveckans fiskesammanträden. Ordföranden Ericsson föreslog här som lämplig åtgärd att inbjuda representanter från Finland för att redogöra för fiskevårdsavgiftens genomförande där. Puke ansåg lämpligt att förbundet ställde sig som anordnare till Fiskets Dag 1961 samt att inbjudningen ev. utvidgades även till representanter från Norge och Danmark.

Ansåg styrelsen lämpligt att anordna Fiskets Dag 1961 om möjligt fredagen den 17 mars och med förbundets årsmöte lördagen den 18 mars på eftermiddagen, och beslöt uppdraga åt arbetsutskottet att närmare utforma detaljerna.

Vidtog härefter rapportering från distrikten, varvid Stenberg, Gydemo, Lundgren, Ericsson, Puke, Stanser, Sandestig och Carlsson framlade rapporter av största intresse, av vilka framgick att samsamslagningen av Amatörfiskarnas Riksförbund och Svenska Fiskevårdsförbundet livligt diskuteras ute i distrikten i positiv anda. Särskilda anteckningar från diskussionen fördes under denna punkt.

Under diskussionen hade förslag ställts av Sture Carlsson att i förbundets stadgar skulle intagas att förbundet var opolitiskt.

Med anledning av förslaget beslöt styrelsen enhälligt att i stadgeförslaget som underställes årsmötet skall inpassas att förbundet är en opolitisk organisation.

§ 4

Upptogs till behandling frågan om slutgiltigt namnförslag för förbundet. Ordföranden, som inledde diskussionen, underströk att namnfrågan var känslig, men att det var nödvändigt att komma till ett resultat med hänsyn till vikten av att ha ett emblem och ett namn att samlas omkring. Vice ordföranden Curt Lindhè ansåg att namnet måste täcka förbundets uppgifter, vilket varit det bärande för stadgekommitténs förslag. Stanser föreslog som namn »Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund». Sandestig hade inget att invända däremot, även om Kalmar läns Fiskevattenägareförening på sin förbundsstämma accepterat Sveriges Amatörfiske- och Fiskevårdsförbund t.v. Lundgren och Löfgren m.fl. ansåg att motiv framlagts som talade till förmån för Stansers förslag.

Beslöt styrelsen härefter enhälligt föreslå årsmötet att i enlighet med Stansers förslag förbundets namn skall vara »Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund».

§ 5

Rapporterade Curt Lindhè att arrangemang för Svenska mästerskapen i pimpelfiske voro vidtagna i Karlskoga för den 5 mars 1961 och att inbjudan skulle utgå till alla föreningar och klubbar som inkommit med adresser till förbundet. Stanser meddelade att 100 bäddar redan voro ordnade för övernattning och alla övriga åtgärder vidtagna för S.M.

I samband med denna fråga föredrogs en framställning från Enköpingsklubben att till S.M. få sända en representant för varje påbörjat 50-tal medlemmar i Enköpings Amatörfiskeklubb.

Beslöt styrelsen enhälligt härefter att bifalla Enköpings Amatörfiskeklubbs framställning om att få sända 1 representant för varje påbörjat 50-tal medlemmar, samt att konfirmera arbetsutskottets åtgärder beträffande S.M. i pimpel i Karlskoga den 5 mars 1961.

§ 6

Gydemo meddelade att skriftliga påpekanden beträffande stadgekommitténs förslag till stadgar var att vänta från Västerbottensförbunden omgående, bl.a. innefattande styrelsens rätt att anställa kansli, frågan om auktoriserad revisor samt räkenskapsår per 31/12 m.m.

Beslöt styrelsen uppdraga åt stadgekommittén att behandla dessa och övriga inkomna synpunkter och förslag samt att förelägga nästa styrelsesammanträde slutgiltigt förslag för »Sveriges Allmänna Fiskevårdsförbund».

§ 7

Upptogs till behandling vissa organisationsfrågor. Lundgren framhöll därvid i diskussionen vikten av att kunna ange, vad man har att bjuda på från riksorganisationen i form av service. Exempelvis en fiskevattensförteckning har en stor betydelse för att kunna dirigera och leda fritidsfiskeströmmen. Ville uppdraga åt arbetsutskottet att utreda frågan samt inkomma med förslag.

Därefter redogjorde Lindhè för de åtgärder AU redan vidtagit i form av förhandlingar med redskapsindustrien. En jetong, »fiskevårds-krona», var planerad att åsättas alla redskap för fritidsfiske av mer än 25 kronors värde, och denna krona skulle oavkortad tillfalla förbundet. Central service för fiskekort till föreningarna och länsförbunden kan utnyttjas, varvid kort med påtryckt fiskevårds-krona skall kunna rekvireras. Fiskevårds-kronan skall även kunna vara fiskevårds-nål att bära med aktuellt årtal. Ansåg det vidare nödvändigt att ute i länen inventera behovet av fiskevårdsanläggningar, där målet, minst en förnämlig försträckningsanläggning för fiskungar i varje län, skulle kunna åstadkommas med bistånd från förbundet. Vidare en service för råd för byggande av smärre fiskdammar och konstruktionsproblem i samband härmed m.m.

Beslöt styrelsen enhälligt att tillskriva alla länsförbund och distrikt beträffande inventering av behovet av fiskevårdsanläggningar m.m., samt att godkänna arbetsutskottets vidtagna åtgärder att förbättra förbundets ekonomi.

§ 8

Med hänsyn till att lagen om fiskevårdsområden m.m. träder i kraft redan den 1 januari 1961, beslöt styrelsen uppdraga till AU att om möjligt utge en ny särtrycksserie beträffande tillämpningen av nya fiskevårdsområdeslagen m.m., om möjligt redan i början av år 1961.

§ 9

Från Sveriges Sportfiskares Riksförbund hade inkommit en skrivelse med efterlysning av förbundets inställning till ett sammanträde för diskussion om bildande av en sportfiskeorganisationernas samarbetsnämnd. Vidare hade representanter för Fiskefrämjandet och Levande Livets Fiskeklubb vid personligt besök hos vice ordföranden framfört liknande synpunkter.

Föredrogs härefter översänt förslag till stadgar för Sportfiskeorganisationernas Samarbetsnämnd.

Efter ingående diskussion av frågan beslöt styrelsen enhälligt att man på intet sätt skall ställa sig avvisande till en diskussion av frågan om inrättandet av en sportfiskeorganisationernas samarbetsnämnd och att diskussionen härvid kan föras i en positiv anda. Vidare beslöt att närmare

undersöka vad samarbetet kan leda till, innan styrelsen är beredd att för årsmötet framlägga förslag i denna fråga.

§ 10

Beslöt styrelsen enligt sekreterarens förslag att resekostnaderna för dagens sammanträde skulle fördelas på respektive kassor för AFR och SFF efter styrelseledamöternas deltagande från respektive länsförbund och distrikt.

§ 11

Meddelade vice ordf. Curt Lindhè att tillstånd erhållits att anordna ett fiskevårdslotteri om 20.000 lotter i enlighet med de riktlinjer som uppdragits av årsmötet samt att lotterna håller på att utsländas.

Därvid har som princip alla klubbar som anmält adresser tilldelats lotter, men de nya föreningarna från Svenska Fiskevårdsförbundet har tills vidare endast erhållit 10 lotter av den anledningen, att de kanske ej sysslat med sådan verksamhet tidigare och kanske hade svårigheter att sälja ett större antal. Inget hinder förelåg för dem att rekvirera nya lotter när dessa 10 voro sålda.

§ 12

Upptog styrelsen det förslag som Sture Carlsson tidigare under sammanträdet väckt till behandling i frågan om central hjälp med kallelse till distriktsbildning samt tillhandahållande av stencil med sammandrag av motiveringen till förbunds-bildning m.m.

Beslöt styrelsen efter diskussion härom att med hänsyn till det stora värde för distriktsbildningen en sådan sammanfattning kunde ha snarast utarbeta och på rekvisition tillhandahålla lämpligt material härför.

§ 13

Då ej flera frågor förelåg till behandling vid dagens styrelsesammanträde, framförde ordföranden Gunnar Ericsson ett tack till deltagarna för det synnerligen positiva sätt som präglat dagens arbete och diskussioner, vilket lovade gott för det fortsatta förbundsarbetet, samt förklarade sammanträdet avslutat.

Sekr.

Gunnar Ericsson
Ordförande

Per Mattsson
In fidem:

Bohuslän får fiskerikonsulent. I årets statsverksproposition biträder jordbruksministern fiskeristyrelsens förslag rörande inrättandet av en befattning som fiskerikonsulent i Göteborgs och Bohus län. I förra årets statsverksproposition avvisades fiskeristyrelsens förslag om inrättandet av dylik befattning. Istället hänvisade då jordbruksministern till att denna fråga måste lösas inom ramen för redan befintliga tjänster i landet. Fiskeristyrelsen erhöi i uppdrag att utreda och inkomma med förslag i frågan. I enlighet därmed uppgjorde fiskeristyrelsen under 1960 förslag till lösning av denna fråga. Detta förslag innebar, att den särskilda tjänst som hittills funnits för Väner-

skulle överflyttas till Göteborgs och Bohus län i och med att befattningshavaren därstädes gick i pension. Vänertjänsten i sin tur skulle tills vidare upprätthållas på så sätt, att fiskeritjänstemannen vid Borenhults fiskodlingsanläggning överflyttas till Väneren i och med att denna fiskodling läggs ned, såsom icke behövlig. Det har nämligen visat sig, att det stora avseende man fäste vid denna form av fiskodling icke givit det resultat man förväntade sig.

Fiskeristyrelsens förslag, som nu tillstyrkes av departementet, innebär, att befattningshavaren för Göteborgs och Bohus län skulle tillsättas fr.o.m. 1 juli 1961.

Fiskeriintendenten i övre södra distriktet fil. dr Nils Törnquist, Karlstad, har beviljats avsked med pension från den 1 juli 1961.

Utredningen om bombningen i Vättern och Vätern färdig i år. Försvarets fiskeskyddsutredning ämnar slutföra sitt arbete under år 1961. Den har tillsatts för att utreda de åtgärder som kan vara erforderliga för att förebygga och ersätta skada på och intrång i fisket i Vättern och Vätern samt andra vatten på grund av militär verksamhet. Under tiden 1 dec. 1959—30 nov. 1960 har utredningen haft 6 sammanträden. Den har avlagt studiebesök på P 1:s skjutfält vid Veckholm, F 4 vid Bynäset och F 16 vid Tällmaren, vidare på fiskodlingsanstalten vid Carlslund samt Gåssensfjärden vid Sadelöga i samband med marina sprängningsförsök där. Försök i Vättern för att uttröna inverkan av sprängningar och bombningar på fiskerom har fortsatts och avslutats under år 1960. Vidare har i Vättern företagits undersökningar av bottenförhållandena på grundet Höjen.

I samarbete med fiskeristyrelsen har utredningen påbörjat försök att medelst ekolod klargöra inverkan från bombningar vid Såtenäs på fiskförekomsten i Näsbosjön, fjärden norr om Brandsfjorden i södra Vätern. Kontakt har tagits med försvarets forskningsanstalt i avsikt att i samarbete med anstalten utföra tryckmätningförsök i vatten.

Kommentar till lagen om Fiskevårdsområden. Den 5 maj 1960 utfärdades lagen om fiskevårdsområden. Denna lag ersätter från och med 1 januari i år 1913 års lag om gemensambetsfiske. En kommentar till den nya lagstiftningen ger hovrättsassessor Mauritz Bäärnhjelm i boken »Fiskevårdsområden» (Norstedts, 12:— kr) Kommentarna är som regel så utformade att de under förarbetena medverkande i stor utsträckning citeras för sina ståndpunkter, framför allt då uttalandena äger omedelbar aktualitet i förhållande till den antagna lagtexten. Mera sällan ges diskussioner om skilda lösningar av ett visst problem.

Jordbruksministern besöker Aneboda. Den 16 januari besöktes Södra Sveriges Fiskeriförsöksstation i Aneboda av jordbruksministern Gösta Netzén, föreningens ordförande landshövding T. Bergquist, statssekreterare H. Wikström och föreningens styrelseledamot civilingenjör N. Santesson. Redan vid lunchen hos föreståndare dr Bruno Berzins diskuterades flera för försöksverksamheten och fiskeriundervisningen aktuella frågor, liksom under den följande besiktningen av anläggningarna. Man har anledning att vänta goda resultat av besöket och det rika och öppenhjärtliga tankeutbytet under detsamma, både för föreningen och höga vederbörande.

Stor lakfångst i Vätern. I nordligaste Vätern har lantbrukare Ture Holmlin, Väse, gjort en fångst av en storleksordning som förvånar alla. Ur sin ryssja plockade han upp 380 glänsande gulsvarta lakar. Tillsammans vägde de 446 kilo.

Borens hults fiskodling läggs ned. Jordbruksministern biträder fiskeristyrelsens förslag om att från den 1 juli 1961 lägga ned den med fiske- och arrendeavgiftsmedel bedrivna verksamheten vid Borens hults fiskodlingsanstalt. Då anstalten tillkommit efter beslut av riksdagen och med av riksdagen anvisade medel, skall emellertid frågan underställas riksdagen. Under förutsättning av

riksdagens bifall till förslaget har statsrådet för avsikt att uppdraga åt fiskeristyrelsen att närmare utreda de åtgärder, som i fortsättningen fordras för att främja fisket i Vättern, samt de åtgärder i övrigt som anses påkallade vid anstaltens avveckling.

Laxutsättning i Örekilsälven. Munkedals AB utsatte i fjol 5.800 tvåsomriga laxungar i Örekilsälven mot 8.000 st 1959.

Ingen befrielse från ålyngelutsättning. En ansökan av Hörle bruk, Hörle, om befrielse från fiskeavgift och från att sätta ut ålyngel i Lagan vid Karlsfors i Värnamo stad har ogillats av Söderbygdens vattendomstol.

Domstolen erinrar om att Lagan vid Karlsfors nu är starkt förorenad av avloppsvatten. Det kan dock inte anses uteslutet att det har en viss betydelse för Härån och andra bivattendrag om ålyngel nu sätts ut. Upphörde man med detta skulle det vara till förfång för berörda fiskerättsägare. Föroreningarna i Lagan måste dessutom anses vara av temporär natur.

Vidare har domstolen med hänsyn till förändrat penningvärde fastställt fiskeavgiften som Hörle bruk skall betala för Karlsfors kraftstation till 128 kr om året. Sedan 1921 utgick avgiften med 71 kr.

Den egna yngeluppfödningen för dyr. Styrelsen för Hällefors Fiskevårdsförening har dålig erfarenhet av förra årets yngeluppfödning. Av den anledningen beslöt styrelsen att inte använda sig av de egna yngeldammarna utan i stället inköpa ensomrigt laxöringyngel från större fiskodlingsanstalter.

Till följd av skador på dammen vid de häftiga vattenflödena på eftersommaren fick man inte tillbaka ett enda yngel av de 5.000 som utsattes i våras. Förmodligen följde de med ut i Svartälven. I dammarna vid Örling utsattes 7.000 nykläckt yngel och återfiskades knappt 500.

Det har dragit rätt stora kostnader att sköta och underhålla dammarna. Under de senaste åtta åren har kostnaderna för detta uppgått till 15.116 kr, vilket betyder 66 öre per styck för varje återfiskat ensomrigt yngel.

För samma antal ensomrigt yngel som inköpts från Solleröns fiskodlingsanstalt har föreningen betalt 4.544 kr, eller 20 öre pr styck, och dessa yngel kan inte anses sämre än de egna uppfödda.

Havsöringskyddet vid åmynningarna välbehövligt. Fiskarna binder ris åt sin egen rygg genom att inte respektera skyddsområdet vid Nybroåns mynning, anser fiskerikonstulent C.-G. Hammarlund i förnyat yttrande över den av vissa fiskare gjorda framställningen om rätt till fiske vid åmynningen.

Laxöringbeståndet är på kraftig frammarsch och fångsterna av laxöring på den skånska sydkusten förefaller att öka från år till år till gagn för yrkesfisket, som svarar för 90 proc. av fångsterna. Under dessa omständigheter anser han det vara oklokt att låta någon fiskare få komma in och oroa laxöringen och laxen i det lilla skyddsområdet vid Nybroåns mynning. Även laxodling har börjat bedrivna i Nybroån och två år i rad har laxyngel och laxungar utplanterats i ån. Laxungarna har visat synnerligen god tillväxt, vilket bådär gott för de fortsatta försöken.

Se även artikeln sid. 28.

Kusträsk fiskodlingsanstalt. Fiskeriintendenten i övre norra distriktet tillstyrker hos fiskeristyrelsen att Norrbottens läns hushållningssällskap beviljas bidrag av vattenavgifter med 10.800 kr till utrustning för fiskuppfödning vid Kusträsk fiskodlingsanstalt i Överluleå samt med 19.000 kr till reparations- och förbättringsarbeten i uppfödningssammarna vid anstalten. — Dammanläggningarna skadades svårt i samband med de skyfallslänkande regnen i augusti i fjol, då stora mängder fiskungar av olika slag gick förlorade genom att dammvallarna gav vika.

Lite statistik från Östergötland. På fiskevårdsdagen på hotellet i Horn, som anordnats av hushållningssällskapet och Åsundens södra fiskevårdsförening, redogjorde fiskerikonstulent Werner Zettergren för en del fiske- och fiskevårdsproblem. I Östergötland finns det 1.200 sjöar från 2 hektar och uppåt, därav 12 över 1.000 ha. Vid kusten uppgår hela strandlängden till 490 km och det finns 4.571 öar och holmar. Yrkesfiskarnas antal är vid kusten 184, vid Vättern 33 och vid sötvatten i övrigt 26. I Kindabygden finns endast 3 personer som lever på fiske. Strömningen lämnar den största avkastningen vid kustfisket med 2—3 milj. kg årligen, därefter ål och gädda. I insjöfisket dominerar gädda och gös med kräftan som trea.

Trots den stora tillgången på sjöar räcker fiskevattnen inte till för alla fritidsfiskare, emedan flertalet sjöar är i enskild ägo. I skärgården har fiskearrandena stigit våldsamt. Ett arrende som för något år sedan kostade 1.300 kr är nu uppe i 7.000 kr. Detta medför att antalet yrkesfiskare minskar starkt. I insjöarna har kräftpesten utbredd sig efter 106 strandmil, varigenom en inkomst på 1 milj. kr per år bortfallit. Det återstående kräftfisket inbringar ungefär lika mycket. För att bevara rödingbeståndet i Sommen planerar man att uppföra en tillväxtdamm i Malexander. Intensiva åtgärder skall vidtas för att få tillbaks laxöringen i Motala ströms vattensystem, sedan vattnet blivit bättre genom nyinrättade reningsverk, samt att få ett nytt bestånd av laxöring i Åsunden, där enstaka öringar ännu visa sig vid kraftstationen i Horn.

Olämpligt förslag till minkdecimering. Femlingens fiskevårdsförening i södra Småland beslöt vid sitt nyligen hållna årsmöte att anhålla hos regeringen att få inympa valpsjukan på vildminken i sjön, för att därigenom försöka utrota den för fisket så skadliga inkräktaren. Valpsjukan skulle inympas på infångade vildminkar, som sedan åter skulle släppas ut.

Femlingen räknades för bara några år sedan som en mycket fiskrik sjö, men sedan den glupske minken gjorde entré har fiskbeståndet — inplanteringarna till trots — bara minskat. Likadant är det med kräftorna.

Föreningen har under det gångna året fångat ett 30-tal minkar i fällor, men denna decimering är som en droppe i sjön mot den takt varmed inkräktarna förökar sig. Framställningen bör givetvis avslås.

Stensån hotad av reningsverk. Fiskeristyrelsen har till kammarkollegiet överlämnat en skrivelse från Hemmarslövs och Eskilstorps byars fiske-

vårdsförening, vari begärs att frågan om placeringen av avloppsreningsverk för Båstads köping och del av Karups kommun inte skall avgöras, förrän kammarkollegiet beretts tillfälle bevaka det allmänna fiskeintressets rätt, garantier lämnats för att det enskilda fiskerättsintresset i Stensån inte kommer att lida något men av åtgärderna i fråga samt att tillstånd att ta vattnet i ån i anspråk såsom recipient föreligger.

Efter att ha tagit del av yttranden som avgivits av Statens Vatteninspektion m.fl. rörande köpingens avloppsförhållanden säger sig kollegiet nu finna att de sakkunniga myndigheterna allmänt anser det väsentligt bättre om avloppsvattnet från den blivande anläggningen ledes direkt ut i havet än om Stensån användes som recipient.

Fiskevårdsföreningens uttalande och önskemål föranleder kollegiet att uttala att köpingen ej bör räkna med såsom möjligt att utan lagakraftvunnet medgivande av vattendomstol utleda avloppsvattnet från det blivande reningsverket i Stensån.

I Stensån uppvandrar lax och havsöring, som har goda lekplatser i åns övre lopp.

Föreningen av Vrångsälven. För att motverka den av Eda bruk förorsakade föroreningen av Vrångsälven, som från Norge rinner till sjöarna Ränken och Hugn i västra Värmland, har Eda kommunalfullmäktige beviljat 5.000 kr till Hugn fiskevårdsförening och 5.000 kr till länets fiskerikonstulent att användas för fiskets upphjälpande i Vrångsälven.

SVENSK FISKERI TIDSKRIFT

Utkommer med ett häfte per månad. Prenumerationspris 15:— kr per år (inkl. medlemsavgift i Sveriges Amatörfiske- och Fiskevårdsförbund). Kollektiv prenumeration 13:— kr. Prenumeration för yrkesfiskare 10:— kr. Prenumeration direkt hos distributören.

Äldre årgångar av SFT säljas av distributören i mån av tillgång. Före 1935 3:—; 1935—47 4:—; 1948—50 5:—; 1951—60 7:— pr årgång.

Red.: Fil. dr O. Olofsson, Planetgatan 15, Lund 2. Tel. 150 98.

Prenumeration } Kamrer S. Ströhm,
Distribution } Gyllenkroks allé 5, Lund.
Annonser } Tel. 174 75, bost. 123 50.

Postgiro: 9 04 92, Lund.

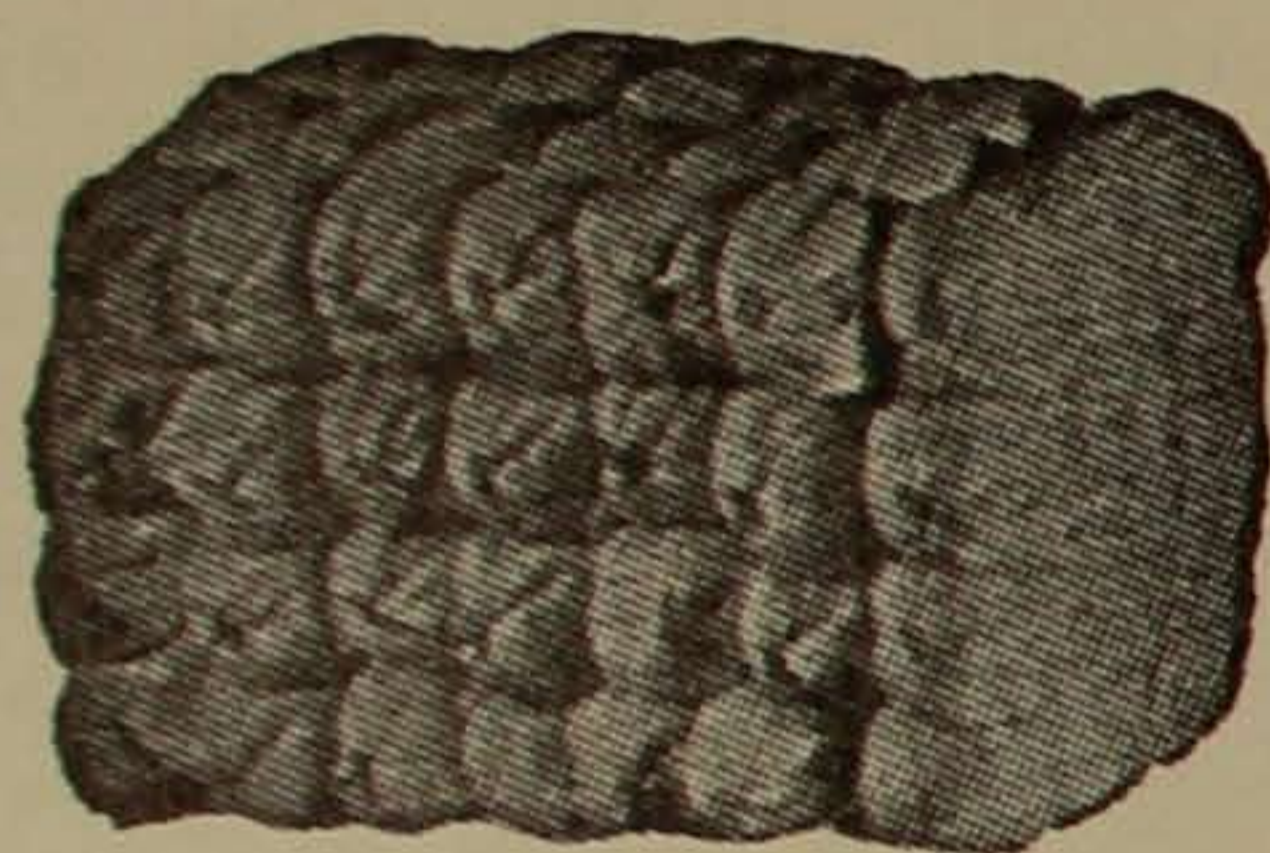
ANNONSTARIFF (pris pr införande):
1/1 sida (210×150 mm) ..... 150:—
1/2 sida (105×150 eller 210×75 mm) 80:—
1/4 sida (52×150 eller 105×75 mm) 45:—
1/8 sida (26×150 eller 52×75 mm) 25:—

Rabatt vid beställning av annons i 6 häften under året 15 %, i 12 häften 25 %.

OBS! Anmäl varaktig adressförändring till distributören!

Enkelknutna, Dubbelknutna eller Knutlösa?

Tvinnade eller heldragna?
Nylon, perlon, kuralon, terylene
eller Polyeten?

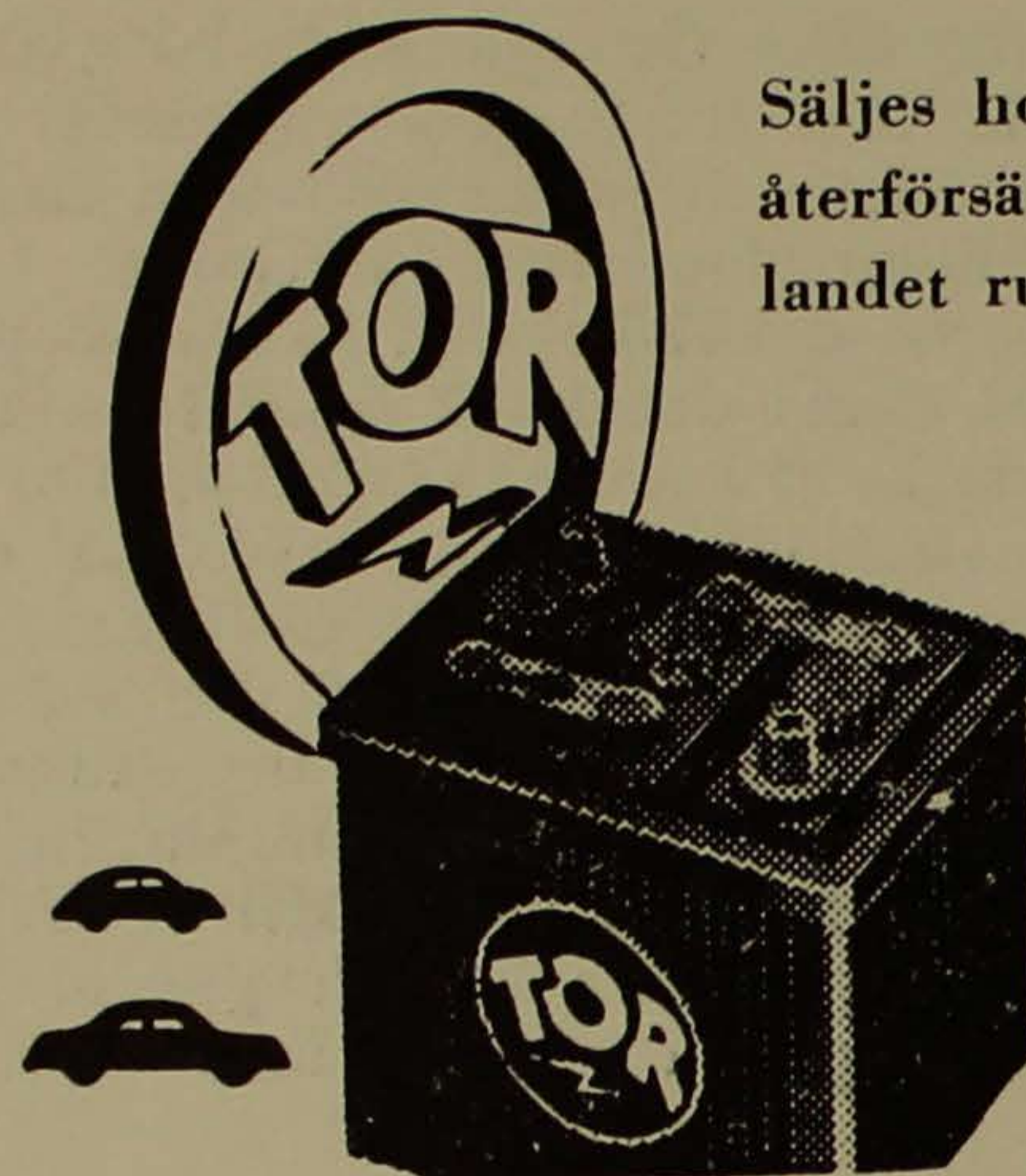
Vi äro fackmän på området med väl sorterat lager och lämna sakliga upplysningar om garner, tälmar, konstfibernet och knutar.

Lundgrens Fiskredskaps-Fabrik A/B

Storkyrkobrinken 12, STOCKHOLM C
Tel.: (010) 20 10 22, 10 21 22

**S N A B B
S Ä K E R
S T A R T**

året runt

Säljes hos
återförsäljare
landet runt

AB Accumulatorfabriken TOR
Norbergsgatan 3, **Malmö** - Tel. 803 20

Fiskmästare

Yngre fiskmästare anställs vid Sydsvenska Kraftaktiebolaget, Malmö.

Ansökan med betyg och referenser jämte löneanspråk torde insändas till Sydsvenska Kraftaktiebolaget, Skogs- och jordbruksförvaltningen, Kallinge, varifrån närmare upplysningar angående befattningen kan erhållas.

Fiskodlingsförmän

Till vår nyuppförda fiskodling vid Kvistforsen i Skellefteälven sökes en yngre man såsom föreståndarens närmaste man och ställföreträdare. Sökanden bör ha erfarenhet från större fiskodling.

Tillträdesdag 1 maj 1961.

Närmare upplysningar lämnas av fiskmästare G. Ahlbäck, tel. Skellefteå 170 70, bost. 551 93.

Ansökningshandlingar och löneanspråk insändes snarast till

GRANINGEVERKENS AB
Forsse Bruk, Österforse.